

VALGPROGRAM 2015 – 2019

**miljøpartiet
de grønne**

sør-varanger

Våre Hjertesaker:

- **Tilbakeføring av fiskerirettigheter, og sørge for at utbyttet fra andre råvarenæringar i størst mulig grad blir værende lokalt.**
- **Bevaring av kulturarv; både norsk, samisk, og kvensk.**
- **Skape nye, grønne arbeidsplasser og inntektskilder gjennom bl.a. et grønt næringsliv og økoturisme.**
- **Bruke naturen som virkemiddel for å fremme god fysisk og psykisk helse, et godt fellesskap og en god integrering.**

BRUK OG VERN AV NATUR OG MILJØ

Naturen i Sør-Varanger er helt unik, der arktisk tundra og sibirsk taiga møter sørlige naturgeografiske regioner. Pasvik har store naturverdier, særlig med tanke på genuin urskog og områder med konsentrasjon av rødlistearter.

En slik rik og variert fauna og flora bør i hovedsak forvaltes etter prinsippet om vern gjennom bruk og føre-var prinsippet. At mennesker er bevisste brukere av fornybare ressurser er med på å sikre naturen mot rovdrift og plyndring.

GRUVEDRIFT, ENERGI OG AVFALL

Sør-Varanger har fått status som et næringsmessig knutepunkt for gruvedrift og petroleumsnæring. Dette har ført til degradering, forurensning og misbruk av naturen som på langt nær er bærekraftig. Samtidig er privat energiforbruk skyhøyt og fokus på resirkulering og avfallshåndtering skremmende lavt. Potensialet for energieffektivisering er enormt og vi har et godt utgangspunkt for overgangen til en fornybar framtid.

De grønne i Sør-Varanger vil:

- Sikre at hensynet til naturens tåleevne legges til grunn for hva som tillates av økonomisk aktivitet.
- Verne fjorder og innland for miljøskadelig storindustri slik som gruvedrift med sjødeponering og oppdrett i åpne merder.
- Kjempe imot forurensning fra Nikel.
- Stå imot nedbygging av beitearealer, produktive sjøarealer og matjord.
- Jobbe for at størst mulig sammenhengende urskog og hot-spot områder (områder med særlig konsentrasjon av rødlistearter) skal bli bevart som nøkkelbiotoper.
- Ta vare på myr og våtmarksområder, som i tillegg til sitt artsmangfold også er lager for store mengder klimagasser.
- Arbeide for stripehogst, plukkhogst eller andre hogstmetoder som minsker karbontap fra skogbunnen og bevarer nøkkelbiotoper i aktive skogbruksområder.
- Styrke og støtte Svanhovd for videre forskning og miljødokumentasjon på arktiske økosystemer, både med tanke på å ta vare på naturmangfoldet, og å vurdere om en kan beskatte eller dyrke nye arter.

De Grønne i Sør-Varanger vil:

- Jobbe for en grønn gruvedrift med bærekraftig takt i uthenting av gråberg, og med drift uten utslipp av mineraler og kjemikalier til sjø og land.
- Forby sjødeponi
- Avslutte oljealderen ved å la all olje og gass bli liggende.
- Ikke støtte opp om omlastningsterminal på Gannes.
- Stå imot atomkraft og innlede samtaler med Russland om å demilitarisere Kola-halvøya.
- At vi fortsetter og styrker satsningen på enøk-tiltak, både kommunalt og privat. Dette innebærer bedre, lett tilgjengelig og lett forståelig informasjon for privatpersoner.
- Styrke lokal resirkulering betraktelig og sørge for at organisk materiale blir til matjord lokal, gjerne gjennom oppbygging av felles kompostbinger i nabolag.

EN LEVENDE KYST OG ET BÆREKRAFTIG HAVBRUK

I motsetning til gruvedrift og handelsvirksomhet var det primærnæringene som gjorde at folk først bosatte seg i Sør-Varanger. Primærnæringene må få tilbake sin status og kan på slik måte skape grønne arbeidsplasser og livskraftige samfunn. Kystfisket er Norges fremste fornybare matproduksjon og må være en del av framtida. Vi vil at en bærekraftig og åpen kystfiskeflåte skal være ryggsøylen i fiskerinæringen, med havfiskeflåten som supplement med strenge krav til lokal landing av fisken.

De Grønne i Sør-Varanger vil:

- Tilbakeføre fiskerirettigheter, og sørge for at utbyttet i størst mulig grad blir værende lokalt.
- Arbeide for å få til økt videreforedling av fisk i Sør-Varanger. Vi ønsker å legge til rette for bedrifter som vil satse på å foredle fiskeprodukter lokalt.
- Tillate kongekrabbefiske.
- At all oppdrett av laksefisker, og annet industriell fiskeoppdrett i havet må foregå i lukkede merder.
- Avvise lakseslakterier i eller svært nær nasjonale laksefjorder.
- At det skal settes i gang programmer for å tilrettelegge for økt tilvekst av villfisk i fjordene.
- Jobbe for at Hurtigruten i all hovedsak skal fortsette å knytte Norgekysten og dens befolkning sammen, og ikke utelukkende være et cruiseskip for turister.

BÆREKRAFTIG LANDBRUK OG REINDRIFT

I en verden med knappe ressurser mener vi at det er vår plikt å drive jordbruk og sende dyr på beite når det kan gjøres innenfor de økologiske rammene. Sør-Varanger har et spesielt fortrinn ved at vi dyrker under midnattssol og kan tilby eksklusive, lokale produkter.

De Grønne i Sør-Varanger vil:

- Hindre inngrep i reindrifas beiteområder.
- Arbeide for andelslandbruk, småskalaprodusenter og gode omsetningsmuligheter for landbruks- og utmarksprodukter.
- Etablere pilotanlegg for biogass fra husdyrgjødsel, med mål om å redusere klimagassutslipp.
- Satse sterkt på arktisk økolandsbruk og markedsføring av lokale, unike produkter.
- Hindre ytterligere nedleggelse av gårdsbruk i Pasvik. Blant annet gjennom boplikt som vil øke sjansen for drift hele året.
- Legge til rette for Bondens marked og andre direktesalgsløsninger, og arbeide for økt omsetning av lokale varer via kjedebutikkene.

ET MANGFOLDIG OG INKLUDERENDE KULTURLIV

Sør-Varanger har en unik kultur så vel som natur. Dette må tas vare på og videreformidles til kommende generasjoner. Et rikt kulturliv er også med på å knytte folk sammen og skape et varmere og mer åpent samfunn.

Kulturpolitikken må åpne opp for mangfold og nytenkning, med en rikdom av varierte uttrykk og med en aksept for ulikhet. Det er viktig å ta vare på vår kulturarv slik at også kommende generasjoner kan få et forhold til norsk og samisk, men også russisk og finsk, kultur og historie.

De Grønne i Sør-Varanger vil:

- Legge bedre til rette for frivillige og offentlige kulturaktiviteter, med ekstra fokus på samisk, russisk, finsk og norsk kunst, design og kulturuttrykk.
- Stille offentlige områder og lokaler til gunstig disposisjon for kulturlivet og festivaler i kommunen.
- Jobbe for bevaring av kulturarv; både norsk, samisk, og kvensk. Vern av faste kulturminner (integrert i landskapet) slik som helleristningene på Gamneset skal prioriteres fremfor kortsiktig og naturødeleggende storindustri og næringsliv.
- Ta spesielt vare på førkrigsbebyggelse og etablere interessante miljøer rundt slike lommer.
- Jobbe for et godt samarbeid og vennskap med våre russiske og finske naboer gjennom kultur og friluftsansatte.

OPPVEKST, UTDANNING OG ET GRØNT NÆRINGSLIV

Gode muligheter til utdanning, opplæring og studier er viktige rettigheter som De Grønne vil ivareta og styrke. Barnehager og skoler skal sørge for kunnskap, ferdigheter og kompetanse som er viktig for å klare seg i dagens og framtidens samfunn. Gjennom utdanning må vi ruste elevene til en fornybar framtid. Parallelt må det skapes nye, grønne arbeidsplasser og inntektskilder i takt med at olje- og gassnæringen trappes ned.

De Grønne i Sør-Varanger vil:

- Legge til rette for åpningstider i barnehager som gjenspeiler arbeidstiden i yrkessektoren. Yrkesfagarbeidere, og særlig aleneforeldre, skal også ha et reelt barnehagetilbud.
- Beholde distriktsskolene i Sør-Varanger.
- Øke kunnskapen om matproduksjon og økologi, og arbeide for at skoler og barnehager får en egen skolehage/tilgang til gårder i nærområdet.
- Styrke utdanning innen naturbruk, kulturnæringer, håndverk, design og estetiske fag og jobbe for å utvide tilbud i likhet med Pasvik folkehøyskole.
- Styrke satsingen på sosialt entreprenørskap og innovasjon innen industri og miljøteknologi.
- Aktivt jobbe for at ansatte innen gruvedrift og petroleumsnæringen får overført sine yrkeskunnskaper og kompetanse til et grønt næringsliv slik som for eksempel geotermisk energi. Slik skapes grønne arbeidsplasser og vi forhindrer arbeidsledighet i overgangen til fornybarsamfunnet.
- Ta i bruk Sør-Varangers potensiale for økoturisme og gårdsturisme.

HELSE, ELDRE, OMSORG OG LIVSKVALITET – NATUREN SOM VIRKEMIDDEL

De Grønne ønsker et menneskevennlig samfunn i økologisk balanse. Gjennom omsorg for hverandre, respekt for naturen og høy livskvalitet kan vi oppnå dette. Vi mener at helsepolitikken må legge større vekt på forebyggende arbeid. Sør-Varanger har således et fenomenalt utgangspunkt med sin vakre natur. Vi ønsker å bruke naturen som virkemiddel for å fremme god fysisk og psykisk helse, et godt fellesskap og en god integrering.

De Grønne i Sør-Varanger vil:

- Opprettholde en desentralisert sykehusstruktur, med særlig vekt på god akuttberedskap og tilgjengelig transport.
- Ha økt vekt på bruk av friluftsliv som forebygging av overvekt og depresjon. I den forbindelse, øke finansiell støtte til grønne lunger som sikrer muligheten for de som driver uorganisert fysisk aktivitet og lek i trygge omgivelser.
- Oppfordre og støtte etablering av lekeplasser i hele kommunen.
- Innføre én time fysisk aktivitet om dagen i skolen.
- At eldre sikres god pleie og omsorg for å kunne bo hjemme, slik som tilpassede løsninger med ulike boalternativer, ha kontakt med naturen og delta aktivt i samfunnslivet.
- Styrke frivillige tiltak mellom friluftsansjasjoner og resten av befolkningen. Arbeide for en bedre integrering av flyktninger og asylsøkere gjennom deltakelse i frivillig arbeid og friluftaktiviteter.

SAMFERDSEL, LEVENDE BY OG BYGDER

Sør-Varanger er en kommune med spredt bebyggelse. Byene har et fortrinn på sosialt og kulturelt mangfold. Samtidig gjør tett bosetting det mulig å redusere behovet for energi og daglig transport. Bygdene har fortrinn i nærhet til naturen og større muligheter for lokal selvforsyning. Vi ønsker renere og grønnere byer og bygder der det estetiske og bærekraftige står i sentrum. Store avstander skal ikke forhindre transport av verken mennesker eller lokale varer, men det må gjøres på en miljøvennlig måte.

De Grønne i Sør-Varanger vil:

- Stimulere Sør-Varanger kommune til å føre en plan- og næringspolitikk som medfører at dagligvarehandel og ofte brukte servicetilbud blir tilgjengelige for de fleste innen kort avstand fra hjemmet. Andre arbeidsplasser bør så vidt mulig lokaliseres til sentrum eller til kollektivknutepunkt.
- Styrke kollektivtilbudet betraktelig, både på langdistanser og innad i byene. Vi vil ha oftere avganger med kjøretøy av mindre størrelse, samt rimeligere billetter. På slik måte gjør vi kollektivtransporten mer attraktiv, øker effektiviteten, og forhindrer tomme busser.
- Forbedre eksisterende, og opprette nye og bedre, sykkelveier særlig mellom bykjerner og tettsteder for å redusere bilbruk.
- Arbeide for en større satsning på vedlikehold av gater og veier i kommunen.
- Arbeide for økt fokus på å få en ryddigere og penere by. Tydeligere oppfølging av forsøpling i nærmiljø og bykjerner.
- Støtte frivillig arbeid og prosjekter innen opprydding og kunst på offentlige bygg.

VÅRE KANDIDATER

1. Arne Liaklev
2. Waling Magnus V. Gorter
3. Elisabeth Larsen
4. Lena Warelius
5. Marit Sundt
6. Jan Vidar Dahle
7. Sandra B. Sotkajærv
8. Torgunn -Elise Dahl
9. Christine Pettersen

TENK NYTT – STEM GRØNT!

